

plar af sistnämde form, som i begge kanterna äro groft tandade (fig. 73). I detta fall har krokknifven blifvit omgjord till *sdg* (eller tandad lans), likasom vi framdeles skola se att ett verktyg ej sällan blifvit omändradt till ett annat. Det här tecknade (fig. 73) är funnet i torfmosse vid Glumslöf.

§. 4. *Pilar*: Hvar och en vet hur pilen skjutes ur båge, försedd med sträng. Den har för detta ändamål ett trindt, smalt, temligen långt träskaft. — Pilar skodda med sten begagnas ännu som jagtredskap af Amerikas och Australiens Vildar. Man träffar i de ethnographiska samlingarna pilar skodda med sten af mycket olika form och storlek.

Vi indela pilarna i sådana, som *hafva skaftunga* och sådana, som *icke hafva skaftunga*. Af de förra ha vi två former, både bland de fossila och ännu brukade: den *långa* och *korta* formen. En pil af förra slaget (Pl. B. fig. 17). finnes på Brit. Mus. Skaftet är smalt, lätt, 2. f. 8 t. långt och bak till försedt som vanligt med fjädrar. Den senare formen (Pl. B. fig. 18. har man från Terra del Fuego. Jag eger 3:ne sådana i min samling. Skaften äro kring 2 fot långa, och pilarna påbundna med band af tarmar, som torkat fast kring skaften. (Se Pl. B. fig. 21, 22).

Långa stenspilar med skaftunga finnas icke sällan i jorden hos oss. Dessa äro tillknackade af mer eller mindre tunna flintspån — hvarom vi framdeles skola tala — stundom bestå de endast af ett flintspån med knackad skaftunga (Pl. IV. fig. 46), stundom äro de äfven tillknackade längs kanterna (fig. 47); stundom tandade (Pl. VI. fig. 80). — Derefter närma de sig mer den trekantiga formen, så att man slutligen träffar dem, som äro trekantiga med alla sidor och vinklar lika och med kanterna tillnaggade, stundom tandade (Pl. IV. fig. 48). En sådan flintpil liknar en liten bajonett.

Den korta pilformen med skaftunga är mer tunn och platt. Hit hörer Planchen IV. fig. 35, 36, m. fl. De större af denna form kunna omöjligt skiljas från harpuner. 35 är af quartz, 36 af flinta, begge från Skåne; fig. 23 pl. B. är af Obsidian från Eldslandet, och användes, efter uppgift, som knif.

Piluddar utan skaftunga: Dessa äro alltid temligen tunna och breda, i begge sidokanterna tillknackade, i den bakre mer eller mindre inskurna, sällan räta och blott aftunnade. Dessutom äro äfven dessa dels längre dels kortare. De förra äro stundom på sidorna nära basen för-